

for kort Tid — ogsaa andre Landbrugsfolk søgte saadan Veiledning der eller ogsaa paa anden Maade; vi have jo nu den store botaniske Have, hvortil der er medgaaet saa store Udgifter; der kunde ogsaa være Noget at lære for Bedkommende. Hvad Statsøkonomien angaar, skulde man jo have haabet, at de kunde være gaaede ind til Universitetet og der faaet de Oplysninger angaaende de Dele af Statsøkonomien, som der omtales, og det vilde være ret hensigtsmæssigt, om de Bønderstuderende og de andre Studerende kom saadan til nærmere at kjende hinanden ved at deltage i de samme Forelæsninger paa Universitetet. Det er et Fakultet, som i den Henseende er godt udrustet og vist har Plads til at modtage Flere i Auditoriet, og det kunde være ganske hensigtsmæssigt, saa godt det kunde lade sig gjøre, at de hørte de forskellige Foredrag i dette Fag. Det kan ikke gjælde længere at tro, at det Eine skal anlægges lidt mere lærd end det Andet, det Læreste, antager jeg, kan ogsaa være det, som kommer sandest frem under en ensfoldig Form, og det, der kan gaa ned i Landbrugskandidaterne i Statsvidenskab, maa ogsaa være nyttigt for selve de Studerende; det er altsaa disse Betæneligheder, vi have haat ved de 4 forskellige Ting, som have gjort, at vi ikke kunne tiltræde Forslaget. Men vi have haat endnu en 5te Betænelighed, og det er den, at jeg tror ikke, det kan siges, at denne Skrivelse giver nogenformelst Garanti for, at Beløbet overføres, men at, naar man har anerkjendt de 4 forskellige Udvikler af Undervisningen paa Landbohøjskolen, man ogsaa senere maa anerkjende de fornødne Beløb til disse Udvikler. Nu kan det naturligvis aldrig falde mig ind Andet end at tillægge Landbohøjskolens Existentis en overordentlig Betydning, og hvis jeg ikke gjorde det, vilde jeg komme i Modstrid med Rigsdagen, som har anvendt saa uhyre store Summer paa Anlæggelsen af denne Skole; men man maa jo ogsaa tage Hensyn til, at foruden den store Anlægs kapital anvende vi aarlig af Statskassen 35,000 Rb., af Sorø Akademi 15,000 Rb., altsaa 50,000 Rb. i offentlig Tilskud til denne Skole, og, hvor Meget det end skal erkjendes, at vi have, navnlig de større Landbrugere, hvis Sønner søge Skolen, særdeles Meget at takke den for det Exempel, den giver med Hensyn til Udviklingen af hele Landvæsenet, kan det dog ikke negtes, at det kun er den ringeste Del, der nyder Undervisning der, og at det for den almindelige Del af vor Landbostand mere og mere faar Betydning, at vore Smaa skoler rundt omkring i Provindserne — som ganske vist ogsaa have Lærere fra Landbohøjskolen — ved Siden af deres øvrige Undervisning kunne give et til vedkommende Bedrift afpasset Kursus i Landbrugsvidenskab efter Brugenes Størrelse. Det er et Spørgsmaal, om Understøttelse af saadanne Skoler med f. Ex. Halvdelen af et saadant Beløb til Skoler,

som have et Hundrede Elever om Aaret, ikke vil blive til større Nytte i Almindelighed for Landvæsenet, end ved at give det Hele til Landbohøjskolen. Trods disse Indvendinger er Eagen jo selv ikke af stort Omfang, og jeg har nu fremhævet Flertallets Betæneligheder. — Jeg har nu tilbage to Endringsforslag angaaende Husflidsagen. Det ene er fremkommet i en Skrivelse fra Indenrigsministeren, der findes i Betænelingen under Nr. 65 og gaar ud paa, at man vil forhøje de 10,000 Rb. med 1,000 Rb. til 11,000 Rb. Man vil erindre, at ifjor forhøiede vi de 7—8,000 Rb. til 9,000 Rb., og de 9,000 atter til 10,000 Rb.; det sidste skulde gjælde Udbanelse af Husflidslærere og Husflidslærerinder, hvortil ogsaa Beløbet er anvendt. Nu forlanges disse 1,000 Rb. til det danske Husflidselskab. Naar Flertallet ikke har tiltraadt dette Forslag, er det af de Grunde, at det forekommer det, at „Danff Husflidselskab“ endnu ikke er kommet saa vidt, at man kan sige med Bestemthed, at dets Virksomhed vil gaa i en for Eagen heldig Retning, og det dernæst heller ikke kan siges, at det for Tiden trænger til Tilskud, da det, uden egentlig at være traadt i Virksomhed, har Midler til sin Raadighed. Naar den ærede Minister i Skrivelsen nævner, at af de 9,000 Rb. vil der vanskelig kunne anvendes noget Videre til Husflidsagens Fremme, er Flertallet enigt med Ministeren deri, og, naar der siges, at de tekniske Skoler rundt om i Landet, hvis Antal stadig forøges, have et fortrinnsvis berettiget Krav paa at tilstaaes Understøttelse af Statskassen, tør jeg sige, at hele Udvalget er enigt i denne Betragtning, og vist vil være villigt til i denne Henseende at imødkomme den Trang, der maatte vise sig. Hvad derimod Skrivelsens øvrige Indhold angaar, har den ikke gjort det Indtryk paa Udvalgets Flertal, at man har kunnet lade sig bevæge til at stemme for Forslaget. Det hedder f. Ex., „at det er paatænkt at gjøre Forsøg paa at lede Produktionen af Husflidsgjensstande i den rigtige Retning, ved dels at udsætte Præmier for de til Afslutning i det Store mest egnede Gjenstande, dels at lade Landet bereise af Mænd, der have nyde Kjendskab til Husflidsgjenningen, og som derved se sig i Stand til at vejlede de lokale Foreninger.“ Hvad det Sidste angaar, vil jeg bemærke, at vi allerede have to Mænd, Hr. Rom og Hr. Clauson-Kaas, hvem vi tilstaa Understøttelse til saadanne Reiser, og hvad angaar det Første, Præmierne, da er der meget delte Meninger om, hvor vidt dette Præmiesystem er heldigt. Fremdeles kan der være meget delte Meninger om, hvor vidt det kan være rigtigt at staae saadanne Centraludsalgssteder til Opmuntring af Husflidsfrembringelser, idet man derved mulig kunde komme ind paa et oppeste en Slags kunstig Industri, der intet Nødsfaste havde eller burde have her i Landet. Man vil altsaa lade det staa hen, hvor vidt det høitagtede Sel-